

Wędrowka przez Biblię

Broszura wydawana przez
„Impuls” TWR Polska

nr **63**

od 26.10.2026
do 31.03.2027

Jeszcze raz

słuchajmy uważnie Bożych proroków! Ich głos rozlega się od wieków, jednak nie wiemy, jak długo jeszcze będzie nam dane poznawać prawdy przez nich objawiane.

Jeszcze raz

przysłuchamy się, w najbliższym czasie proroctwu Micheasza, o tym, że Mesjasz narodzi się w Betlejem. Będziemy świętować wypełnienie się tej zapowiedzi w czasie Bożego Narodzenia!

Jeszcze raz

wysłuchamy się w proroctwo Zachariasza: *„Na dom Dawida i na mieszkańców Jerozolimy wyleję ducha łaski i błagania. Wtedy spojrzą na mnie, na tego, którego przebodli. I będą go oplakiwać, jak oplakuje się jedynaka...”*.

Jeszcze raz

zastanowimy się, co ta zapowiedź oznacza dla narodu wybranego i dla ludu nowego przymierza, czyli dla nas. Wiele wskazuje na to, że proroctwo to wkrótce się wypełni. Jak i wszystkie inne zapowiedzi biblijnych proroków. Wykorzystajmy dany nam czas, by zrozumieć jej przyjąć. Może pierwszy i może ostatni raz.

Księga Micheasza

Autor

Micheasz to popularne imię hebrajskie (Mikajah). Znaczy ono: „*Kto jest jak Jahwe?*”.

Prorok Micheasz żył i działał za panowania królów judzkich Jotama, Achaza i Hiskiasza (Ezechiasza), a więc w drugiej połowie VIII wieku p.n.e. Dane te podaje sam prorok w tytule swej księgi, gdzie zamieszczona jest również informacja, że pochodził on z Moreshet, małej miejscowości judzkiej leżącej ok. 30 km na południowy zachód od Jerozolimy.

Jak wiemy, za panowania króla Hiskiasza działał także prorok Izajasz, który zapowiedział chorującemu poważnie królowi, że jego życie zostanie przedłużone o 15 lat (II Król. 20,1–6). Micheasz był więc współczesny Izajaszowi, natomiast działał nieco później niż Amos i Ozeasz.

Czas i okoliczności powstania księgi

Micheasz prorokował na krótko przed upadkiem północnego królestwa izraelskiego. Samaria była stolicą państwa północnego i to właśnie ona upadła pierwsza, podbita przez wojska asyryjskie w 721 r. p.n.e. Natomiast oblężenie i zburzenie Jerozolimy nastąpiło półtora wieku później, w latach 587-586 przed Chrystusem, za dni proroka Jeremiasza. Znamienne jest to, że współcześni Jeremiasza znali i cytowali prorocтва Micheasza o Jerozolimie. W Księdze Jeremiasza (26, 17-18) czytamy: „*Powstali mężowie spośród starszych kraju i tak rzekli do całego zgromadzenia: Micheasz z Moreshet prorokował w czasach Hiskiasza, króla judzkiego: Tak mówi Pan Zastępów: Syjon będzie zorany jak pole i Jeruzalem zamieni się w gruz, a góra domu Pańskiego w lesiste wzgórze*”. Wpływ prorocтва Micheasza był więc długotrwały, jego wypowie-

dzi były przekazywane z pokolenia na pokolenie i przypominane w chwili, gdy się wypełniały.

Poselstwo księgi

Wielu czytelników Biblii uważa Micheasza za najważniejszego i najciekawszego autora spośród dwunastu proroków „*mniejszych*”. Poselstwo, które przekazał, nazywa się czasem „*miniaturą Księgi Izajasza*”. Rzeczywiście, pomiędzy niektórymi wypowiedziami Izajasza i Micheasza występuje znaczące podobieństwo.

Proroctwa Micheasza cechują się wielką obrazowością i literackim pięknem. Prorok posługuje się metaforami, prostymi, obrazowymi przenośniami. Jego wypowiedzi są żywe, konkretne, śmiałe, z jasnością wizji i uczuciowością. Wiele fragmentów proroctw Micheasza jest znanych w kręgach chrześcijańskich. Na przykład „*Ludu mój, cóżem ci uczynił? Czym ci się uprzykrzyłem*” to wypowiedź cytowana w liturgii wielkopiątkowej kościołów katolickich i protestanckich. Powszechnie znane jest także bardzo ważne proroctwo Micheasza, nie zawsze z nim kojarzone: „*A ty, Betlejem Efrata, najmniejsze jesteś wśród plemion judzkich! Z ciebie mi wyjdzie Ten, który będzie władał w Izraelu, a pochodzenie Jego od początku, od dni wieczności*” (5,1).

Przenikliwe spojrzenie Bożego proroka obejmuje nie tylko odrodzenie Izraela po dokonaniu się sądu nad nim; myśl proroka wybiega daleko w przyszłość, ku czasom mesjańskim. Micheasz zapowiada nadejście wspaniałego, pełnego chwały, mesjańskiego Królestwa i ukazuje drogę wiodącą ku zbawieniu.

Temat

Po przestudiowaniu trzech początkowych rozdziałów jego księgi, moglibyśmy nazwać Micheasza prorokiem sądu, gdyż w jego początkowych wypowiedziach dominują groźby i zapowiedzi sądu nad Izraelem. Ale cztery następne rozdziały księgi mówią

głównie o nadziei, zapowiadają zwycięstwo Bożej łaski, rysują wizje szczęśliwszych czasów. Nawet styl wypowiedzi proroka się zmienia; z początku pełen żywych opisów staje się spokojniejszy i obfituje w głębokie refleksje. Zasadniczo księga dzieli się na trzy części:

Część I

głosi sąd nad Izraelem (rozd. 1–3);

Część II

ukazuje nadzieje mesjańskie (rozd. 4–5);

Część III

wskazuje drogę zbawienia (rozd. 6–7).

Znamienne jest to, że Micheasz trzykrotnie wzywa: **„Słuchajcie”**.

„Słuchajcie, wszystkie narody!” (1,2)

Najpierw woła, wzywając wszystkich ludzi na świadków sądu nad Izraelem;

„Słuchajcie, książęta Jakuba i wodzowie domu Izraela!” (3,1)

Potem woła, zapowiadając, że chodzi o przyszłość mesjańską;

„Słuchajcie, proszę, tego, co Pan powiedział...” (6,1)

Na koniec wzywa wszystkich wierzących, apelując do całego ludu przymierza.

Pracę naszą można wspierać modlitwą
oraz finansowo poprzez wpłaty na nasze konto:

PKO BP IV Oddział Wrocław
Nr r-ku: 05 1020 5242 0000 2702 0020 4313

Najkrócej temat Księgi Micheasza moglibyśmy sformułować w formie pytania: **„Któż jest jak Ty, Boże, w sprawiedliwym osądzie i w niepojętym, wspaniałym odkupieniu?”**. Bóg jako Sędzia i jako Odkupiciel - te dwie wielkie prawdy o żywym, prawdziwym Bogu ukazane są w Księdze Micheasza jednakowo wyrazicie i przejmująco.

Za kluczowy wiersz księgi można uznać wypowiedź proroka (7,18): **„Któż jest, Boże, jak Ty, który przebaczasz winę, odpuszczasz przestępstwo resztkę swojego dziedzictwa, który nie chowasz na wieki gniewu, lecz masz upodobanie w łasce?”**.

I. Prorok zapowiada nadejście Odkupiciela - Mesjasza opisując jego naturę: **„Będzie stał mocno i będzie pał w mocy Pana (...) Wtedy będą mieszkać w spokoju, gdyż jego moc będzie sięgać aż po krańce ziemi”** (5,3);

II. Mówi o oczyszczonej „Reszcie” ludu przymierza: **„Potem będzie Resztką Jakuba wśród wielu ludów jak rosa, która pochodzi od Pana, jak obfite deszcze na zieleń...”** (5,6);

III. Prorokuje o przyszłym Królestwie Mesjańskim: **„I stanie się w dniach ostatecznych, że góra ze świątynią Pana będzie stać mocno jako najwyższa z gór (...) I pójdzie wiele narodów, mówiąc: Pójdźmy w pielgrzymce na górę Pana (...) i będzie nas uczył swoich dróg, abyśmy mogli chodzić jego ścieżkami...”** (4, 1–2).

Księga Micheasza wnosi ważne szczegóły do historii objawienia Bożego. Podkreśla wszechmoc i sprawiedliwość Boga, a także Jego miłość domagającą się wzajemności.

Drugi i Trzeci List Jana

Autor

Podobnie jak Pierwszy, najdłuższy i najlepiej znany List św. Jana, także dwa następne listy zamieszczone w końcowej części Nowego Testamentu pochodzą od Jana Apostoła, ukochanego ucznia Jezusa. Jan żył najdłużej z grona dwunastu uczniów - apostołów Jezusa i najprawdopodobniej jego listy zostały napisane w końcowym okresie jego życia, pod koniec pierwszego wieku naszej ery. Zgodnie z tradycją, Jan przebywał wtedy w Efezie i tam powstały wszystkie jego listy.

Charakterystyka

Drugi i Trzeci List Jana są krótkie, mają formę prywatnych listów, takich, jakie pisano w tamtych czasach w świecie rzymskim. Listy pisano na papirusach, a jedna karta papirusu miała zazwyczaj wymiary dwadzieścia na dwadzieścia pięć centymetrów. Objętość Drugiego i Trzeciego Listu Jana odpowiadają właśnie temu zwykłemu formatowi papirusu.

Mimo iż Drugi i Trzeci List Jana mają charakter listów prywatnych, zawierają treści ważne dla całego Kościoła, dlatego znalazły się w kanonie pism Nowego Testamentu.

Treść - główne przesłanie

Sędziwy Jan Apostoł cieszył się wielkim autorytetem wśród chrześcijan pierwszego wieku naszej ery. Był przecież naocznym świadkiem życia, śmierci i zmartwychwstania Jezusa! Nic więc dziwnego, że do niego udawali się przywódcy wczesnego Kościoła, by prosić o wyjaśnienie ważnych kwestii, spornych zagadnień. Czasem ich prośby dotyczyły ustosunkowania się do błędnych nauk, które już wtedy, w pierwszych dziesięcioleciach istnienia chrześcijaństwa zagrażały jego jedności. Pojawiały się już wówczas niewłaściwe nauki kwestionujące Bóstwo Chrystusa, działali już

różni nauczyciele gnozy, szermujący hasłami wyższego, doskonalszego poznania Boga.

Apostoł Jan, w odpowiedzi na te szkodliwe działania, przestrzega i poucza wiernych, by nie dali się zwieść fałszywym naukom, ale by trwali przy czystej Ewangelii, żyjąc zgodnie z tym, co o życiu i dziele Chrystusa przekazali im naoczni świadkowie - apostołowie Jezusa. Jan, zwany „*apostolem miłości*”, podkreśla w swoich listach to, co stanowi samo „*serce*” poselstwa Ewangelii - miłość Boga objawioną w pełni w Jezusie Chrystusie, która powinna przemienić ludzkie serca i powinna zostać odwzajemniona. Miłość Boga powinna być także fundamentem miłości bliźniego. Apostoł Jan podkreśla to, co w Ewangelii Chrystusa najistotniejsze: miłość Boża powinna zrodzić miłość w naszych sercach, miłość ku Bogu i miłość ku ludziom.

Miłość chrześcijanina nie może być jednak ślepa. Apostoł Paweł pisał w Liście do Koryntian, że miłość „*raduje się z prawdy*”. Apostoł Jan także eksponuje tę fundamentalną zasadę, że miłość nie może stać w sprzeczności z prawdą. Rozpoczynając swój Drugi List, Jan podkreśla, że tych, do których pisze, „*miłuje w prawdzie*”. Dalej wyraża swoją radość, że wśród adresatów jego listu są ci, którzy „*postępują według prawdy*”, a dosłownie, którzy „*chodzą w prawdzie*”. W Trzecim Liście, w którym apostoł wskazuje wszystkim przykład brata o imieniu Demetriusz, Jan podkreśla: „*O Demetriuszu wszyscy dobrze świadczą, a nawet sama prawda*”.

W Jezusie Chrystusie objawiona jest zarówno Boża miłość, jak i Boża prawda. Jan podkreśla, że niemożliwe jest miłowanie Boga i bliźnich wbrew prawdzie lub z pominięciem prawdy.

Apostoł Jan zapisał w swej Ewangelii słowa Jezusa, który powiedział: „*Ja jestem Prawdą...*”. W Pierwszym Liście Jana natomiast czytamy, że „*Bóg jest Miłością*”. Obydwa stwierdzenia są niezwykle istotne. Nie ma bowiem prawdy bez miłości i nie ma też miłości bez prawdy. W Jezusie Chrystusie objawiona jest pełnia

Bożej miłości i pełnia Bożej prawdy.

Struktura listów

Drugi List Jana

1. Miłość w „*objęciach*” prawdy (w. 1-6)
 - „*miłowanie w prawdzie*”;
2. Prawe życie dowodem wiary w Chrystusa (w. 7-11)
 - błędne nauki prowadzą do popełniania zła;
3. Zakończenie listu, osobiste pozdrowienia (w. 12-13)
 - polecenie, by fałszywych nauczycieli nie przyjmować do swoich domów, a prawdziwych gościć z radością.

Trzeci List Jana

1. Gajus (w. 1-8)
 - przykład wiernego, oddanego chrześcijanina;
2. Diotrefes (w. 9-11)
 - człowiek, który z powodu pychy zaczął czynić zło
 - czynienie zła jako skutek ulegania błędnym naukom;
3. Demetriusz (w. 12-15)
 - człowiek, o którym wszyscy dobrze świadczą
 - nawet „*sama Prawda*”.

Księga Nahuma

Autor

Imię Nahum znaczy „*pocieszyciel*”, a dosłownie „*Jahwe pociesza*”. Poselstwo Nahuma nie zawiera jednak słów pociechy, przeciwnie – zawiera zapowiedź sądu. Nahum ogłasza Boży sąd nad Niniwą, stolicą potężnej, wrogiej Izraelowi Asyrii. Stąd jego słowa są źródłem pociechy dla ludu pierwszego przymierza, a szczególnie dla dziesięciu północnych plemion izraelskich uprowadzonych do asyryjskiej niewoli.

W tytule Księgi czytamy, iż Nahum pochodził z Elkosz. Do dzisiaj nie zidentyfikowano miejsca położenia tej miejscowości. Prawdopodobnie była to mała miejscowość w północnej części Izraela, skąd prorok przeniósł się na południe, do Judy, gdy upadło północne królestwo izraelskie. Niektórzy komentatorzy wskazują Kafarnaum jako miasto, w którym urodził się Nahum, gdyż w języku hebrajskim jego nazwę można przetłumaczyć jako „miasto Nahuma”. Prorok zwraca się w swym poselstwie głównie do Izraelitów z północy, którzy zostali zniewoleni przez Asyryjczyków.

Czas

Nahum żył i działał po upadku północnego królestwa Izraela, które nastąpiło w 721 roku p.n.e. Widział on na własne oczy krzywdę wyrządzoną jego narodowi przez Asyryjczyków, którzy zniewolili dziesięć północnych plemion izraelskich i spustoszyli niemal całą ziemię Izraela. Prorok zapowiedział upadek Niniwy, a początek jego działalności miał miejsce przed reformą religijną przeprowadzoną w Jerozolimie w 622 r. przez bogobojnego króla judzkiego Jozjasza. Wystąpienie prorockie Nahuma miało więc miejsce ok. 630 roku p.n.e.

Nahum, nawiązując (3,8) do upadku Teb, stolicy Górnego

Egiptu, zapowiedział, że taki sam los spotka Niniwę, stolicę Asyrii. Proroctwo to wypełniło się w roku 612, gdy Niniwa upadła i do roku 608 całe imperium asyryjskie uległo rozkładowi. Fakty te znamy z przekazów historycznych, potwierdzonych przez odkrycia archeologiczne dokonane m.in. w Niniwie i Nippur. Punktem zwrotnym w ustaleniu chronologii wydarzeń schyłku mocarstwa asyryjskiego było odkrycie pism klinowych ze starożytnej biblioteki w Niniwie, a szczególnie odkrycie kroniki Nabopolassara.

Poselstwo

Proroctwo Nahuma zawiera głównie zapowiedź Bożego sądu nad Niniwą i całym imperium asyryjskim. Około 150 lat wcześniej do Niniwy dotarł prorok Jonasz, przynosząc ostrzeżenie przed nadchodzącą Bożą karą i wtedy mieszkańcy Niniwy upamiętali się, ukorzyli się przed Bogiem, pokutowali i Bóg ulitował się nad nimi. Jednak pokuta nie trwała długo. Wielka stolica potężnego mocarstwa znów wzbiła się w pychę, jej mieszkańcy powrócili do swoich poprzednich grzechów i półtora wieku po przebudzeniu, które miało miejsce za dni Jonasza, Asyryjczycy znów byli brutalnymi, okrutnymi agresorami, oddawali cześć pogańskim bóstwom, pograżali się coraz bardziej w bałwochwalstwie i niemoralności, chęćili się kolejnymi podbojami, szczycili się bogactwem, władzą. Bóg postanowił ukrócić ich pychę, butę i nieprawość. Przez usta proroka Nahuma, zapowiedział On ich upadek. Bóg ukarał nieposłuszny, butny naród, który odrzucił Jego ostrzeżenia.

Poselstwo proroka Nahuma jest wielką przestrogą dla wszystkich narodów i wszystkich ludzi, przestrogą także dla naszego narodu, dla Ciebie i dla mnie. Zadajmy sobie pytanie, czy słuchamy głosu Boga, czy odpowiadamy na Jego wołanie przekazywane nam przez proroków, apostołów, ożywiane w naszych sercach przez Ducha Świętego. Dziś, jeśli słyszymy Jego głos, nie zatwardzajmy naszych serc.

Podział księgi

1. Sprawiedliwość i dobroć Boga (1,1-8)
2. Sprawiedliwość Boża ukazana w sądzie nad Niniwą (1,9-15)
3. Sprawiedliwość i dobroć Boga ukazane w upadku Niniwy i w rozgłoszeniu Dobrej Nowiny rozdziały (2,1- 3,19)

Komentarze słuchaczy

Komentarz 1

Słucham Waszych audycji każdego ranka za pośrednictwem strony internetowej TWR Polska. Wybieram ten sposób, ponieważ daje mi to siłę i spokój. W świecie pełnym hałasu i chaosu Wasze przesłanie przemawia do mojego serca.

Komentarz 2

Swego czasu słuchałem waszych audycji na falach krótkich, ale często odbiór był bardzo słaby. Od roku jestem na emeryturze, nie muszę się więc martwić o byt. Mam sprawny sprzęt komputerowy i mogę słuchać także audycji archiwalnych oraz dzielić się tym z innymi.

Komentarz 3

List do Hebrajczyków. Otworzyłem pierwszy plik audio. Popieram inicjatywę nagrań audio Biblii. Skorzystają z nich słabo widzący i niekorzystający z Internetu – skorzystają także (lub przeważnie) ci bardziej leniwi, gdy chodzi o czytanie.

Księga Habakuka

Autor

O pochodzeniu i życiu Habakuka nic bliższego nie wiadomo. Jego imię brzmi podobnie jak asyryjskie słowo „*hambakuku*”, które oznacza roślinę jadalną. Być może z nadaniem tak niezwykle go imienia izraelskiemu prorokowi związane jest jakieś wydarzenie z jego dzieciństwa, ale nie jest nam ono znane.

Czas

Jeśli chodzi o przedział czasowy, w jakim działał prorok Habakuk, możemy przypuszczać, że był on nieco późniejszy od okresu działania proroka Nahuma. Habakuk wspomina o wojskach chaldejskich, czyli babilońskich, zapowiadając w imieniu Pana: „*Oto powołam Chaldejczyków, lud dziki a gwałtowny, który przemierza ziemie rozległe, aby zagarnąć siedziby nie swoje*” (1,6).

Taka inwazja wojsk chaldejskich miała miejsce po ostatecznym upadku Asyrii w 606 r. p.n.e., po powstaniu państwa neobabilońskiego, które odtąd było pierwszą potęgą starożytnego Wschodu i stale zagrażało królestwu judzkiemu. Północne królestwo Izraela nie istniało już od ponad stu lat, natomiast Jerozolima upadła w roku 586, kiedy to niegodziwy, bezbożny król judzki Sedekiasz został uprowadzony do Babilonu. Przypuszcza się, że Habakuk wypowiedział swe proroctwo na krótko przed inwazją Chaldejczyków, pomiędzy 620 a 606 rokiem przed Chrystusem, pod koniec okresu dzielącego upadek północnego Izraela od upadku Judy.

Wcześniej, ok. 630 roku, w Królestwie Judzkim rozpoczął swą działalność prorok Nahum, a także współczesny mu Sofoniasz i młody Jeremiasz. Do końca więc Bóg posyłał swoich proroków, by apelowali do Judejczyków o upamiętanie, ale południowe plemiona izraelskie, niepomne Bożych ostrzeżeń i tragicznego losu dziesięciu

plemion północnych, nie odwróciły się od nieprawości, bałwochwalstwa i nie ukorzyły się przed Panem. Niechlebną, negatywną rolę odegrali tu, niestety, królowie jerozolimscy. Po rządach ostatniego prawego potomka Dawida, Jozjasza, za którego panowania (w latach 639–608 p.n.e.) Królestwo Judzkie przeżyło ostatnie przebudzenie (622 r.), wszyscy kolejni byli przywódcami niegodnymi, bezbożnymi i doprowadzili Jerozolimę i całą Judę do upadku.

Poselstwo

Prorocstwo Habakuka zawiera dwie wielkie skargi, dwie lamentacje. Prorok skarży się najpierw Bogu, że jego naród będzie zniszczony za swą nieprawość przez naród jeszcze bardziej niegodziwy, bezbożny. Bóg odpowiada, że realizuje w ten sposób swe suwerenne plany. Wojska chaldejskie będą biczem Bożym przeciw niegodnym rządcom Jerozolimy i przeciw przywódcom innych butnych narodów. Wiemy, że Babilończycy pokonali i zniewolili dwie największe ówczesne potęgi - Asyrię i Egipt.

W drugiej skardze Habakuk przyznaje, że Juda zasługuje na surową karę za grzechy, że zasługuje na zdecydowaną Bożą naganę, ale pyta o przyszłość, szuka dalszych wyjaśnień. I Bóg odpowiada, że owszem, potężna Babilonia będzie przez jakiś czas „*pijana krwią narodów*”, ale potem również zostanie zniszczona z powodu swej grzeszności. Natomiast lud Boży wróci do łask Pana i jeszcze „*napelni ziemię*”.

Habakuk był człowiekiem, który niejako „wadził się z Bogiem”, zadawał pytania: „*Panie, dlaczego tak musi być, dlaczego postępujesz w ten a ten sposób, czy nie ma innego wyjścia?*”. Bóg odpowiedział prorokowi wyczerpująco na te pytania, poznamy Boże odpowiedzi w czasie lektury księgi.

Mimo skarg, lamentacji i pięciokrotnego „*biada*”, prorocstwo Habakuka ma wydźwięk pocieszający. Prorok ukazuje Boga jako Pana, który ostatecznie okazuje się sprawiedliwy, dobry, łaska-

wy dla swego ludu. Bóg musi jednak najpierw skarcić wszelką nieprawość, by chronić ludzi sprawiedliwych. Punktem kulminacyjnym nauki Habakuka o sprawiedliwości jest jego stwierdzenie, że **„zginie ten, co jest ducha nieprawego, a sprawiedliwy z wiary żyć będzie”** (2,4). Do tej wypowiedzi proroka Habakuka nawiązał apostoł Paweł, przyjmując ją jako jedną z najważniejszych podstaw nauki o usprawiedliwieniu na podstawie wiary (Rz. 1,17, Gal. 3,11). Wiara, to zdolność całkowitego zaufania Bogu, bez względu na to, jak trudne i mroczne są doświadczenia, przez które trzeba przejść. Ludzi wierzących oczekuje wspaniała przyszłość. Być może ich droga jest nieraz trudna i długa, ale całkowicie pewne jest to, że ostatecznie odniosą zwycięstwo.

Właściwie prorok mówi nie o wierze, lecz o wierności, co jeszcze bardziej podkreśla potrzebę zaufania Bogu i uwypukla tę wielką prawdę, że przyjęci przez Boga, zbawieni możemy być tylko wtedy, gdy Mu zawierzymy, ufamy i dochowujemy wierności. W takiej postawie manifestuje się prawdziwa wiara w ujęciu biblijnym. Korzenie tej nauki tkwią już w Starym Testamencie.

Listy od słuchaczy

List 1

Serdecznie witam cały zespół TWR. Proszę o aktualny program „Wędrówki przez Biblię”. Ostatnio skupiam się na studium Dziejów Apostolskich i słucham nagrań na ten temat. Jestem bardzo zbudowana. Życzę wam obfitego błogosławieństwa Bożego.

List 2

W dalszym ciągu czytam Biblię i nie zamierzam przestać. Oddałem w pełni swoje życie Panu Jezusowi, bo droga z Nim jest czymś więcej niż radością, to jest po prostu siła, duża moc. Mam kogoś, z kim mogę szczerze porozmawiać na temat Pisma Świętego.

Języki, w których nadawana jest „Wędrówka przez Biblię”

angielski, arabski, bengalski, berbeski, burmański, cebuano, CheChewa, chorwacki, czeski, czua, duński, farski, francuski, gujarati, hebrajski, hinduski, hiszpański, indonezyjski, japoński, kanadyjski, kantonezyjski, koreański, kurdyjski, malezyjski, mandaryjski, marathi, navaho, nepalski, norweski, ormiański, oryjski, polski, portugalski, quichua, rosyjski, serbski, suachili, szwedzi, tai, tamilski, telugu, turecki, ukraiński, węgierski, włoski, zulu.

Kochani Słuchacze TWR czekamy na Wasze listy! Jak odbieracie nasze audycje?

Co one wnoszą do Waszego życia?

W miarę możliwości postaramy się odpowiedzieć na każdy list i kontynuować nawiązaną w ten sposób relację. Na życzenie wysyłamy bezpłatnie Nowy Testament, literaturę chrześcijańską oraz nośniki z nagraniami.

Prosimy o dołączenie następujących informacji o sobie

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez Stowarzyszenie Chrześcijańskie „Impuls” Trans World Radio Polska w celach związanych z korespondencją

Imię i nazwisko:..... nr telefonu:.....

Kod pocztowy:..... Miasto:..... Adres:.....

Kraj:.....

List 3

Pan Jezus uwolnił mnie od alkoholu i narkotyków, od bolesnego sumienia, które mnie męczyło i nie dawało spokoju. Przede wszystkim dokonał największego cudu w moim życiu – przebaczenia grzechów. Alleluja! Nadał sens mojemu życiu, które jest teraz w ręku Boga, oraz cel i nadzieję. Jest to po prostu zdumiewające. To jest wielki cud, że Jezus zamieszkuje w sercu człowieka.

List 4

Dzięki Wam przejrzałem na oczy. Tyle lat pisaliście listy cierpliwie, aż wreszcie zrozumiałem moją winę, że sam sobie takie życie wybrałem. Wyciągnęliście do mnie rękę, wychowaliście. Nie odsunęliście się ode mnie, nie odrzuciliście. Przyznałem się, wyznałem Bogu całą prawdę, moje grzechy. Jestem czysty, uratowany od ciężaru całego mojego życia. Dziękuję z głębi serca.

List 5

Wyznaję, że jestem już innym człowiekiem, patrzę inaczej na siebie, na moją grzeszną przeszłość, przez którą tak często wracałem do zakładu karnego. Dzięki wam zrozumiałem, że nie mogę tak dalej postępować i ufam, że Bóg pomoże mi w nowym życiu. Dziękuję za wieloletnią cierpliwość w korespondencji.

List 6

Postanowiłem napisać do was, bracia w Chrystusie. Wasza wiara jest żywa, kwitnąca. Nauka, którą głosicie, jest słuszna. Prawdziwy chrześcijanin robi postępy w zbliżaniu się do Boga przez Zbawiciela. Znam trzech radioamatorów z innych miast, którzy także słuchają waszych audycji, jestem z nimi w kontakcie.

Księga Sofoniasza

Autor

Imię Sofoniasz (hebr. Sefanjah) znaczy „*Jahwe ochronił*”. Pochodził on z królewskiej linii Dawida, był praprawnukiem króla Ezechiasza (Hiskiasza). Te informacje znajdujemy w tytule księgi: *„Słowo Pańskie, które zostało skierowane do Sofoniasza, syna Kusziego, syna Gedaliasza, syna Amariasza, syna Ezechiasza (Hiskiasza), za dni Jozjasza, syna Amona, króla judzkiego”*. Spokrewniony z królem Jozjaszem Sofoniasz niewątpliwie brał czynny udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu reformy religijnej za panowania tego ostatniego bogobożnego króla Judy.

Czas

Panowanie króla Jozjasza to lata 639–608 przed Chrystusem. Sofoniasz działał w pierwszym okresie rządów Jozjasza, przed reformą religijną w 622 r. p.n.e. W tym okresie działał też w Królestwie Judzkim Nahum i młody Jeremiasz. Jozjasz wstąpił na tron po długim panowaniu niegodziwego króla Manassesza i zainaugurował wielką reformę religijną, która zaowocowała duchowym przebudzeniem, ostatnim w historii Judy (622 r.). Sofoniasz odegrał ważną rolę w tych wydarzeniach, był jednym z przywódców przebudzenia, wspierał króla Jozjasza w odnowie religijnej i duchowej narodu.

Poselstwo

Prorok piętnował wypaczenia religijne i zapowiadał jako karę inwazję potężnego nieprzyjaciela. Sofoniasz mógł przepowiedzieć najazd Scytów, którzy po odniesieniu zwycięstwa pod Niniwą w 625 r. p.n.e. dotarli aż do wybrzeży Morza Śródziemnego i zajęli część ziemi judzkiej leżącej w pasie nadmorskim. Najbardziej spustoszone zostały wtedy Saron i Szefela (2,4–7). Prorok mógł mieć na uwadze także późniejszą inwazję Babilończyków, którzy

w 597 r. zdobyli Jerozolimę i zabrali część ludu judzkiego do niewoli, a w 586 r. ostatecznie spustoszyli i spalili całe miasto, wraz ze świątynią. Sofoniasz wybiegał myślą jeszcze dalej, w czasy eschatologiczne, zapowiadając kataklizmy, jakie nastąpią w czasach ostatecznych. Wielokrotnie czytamy w jego księdze o nadchodzącym Dniu Pańskim, np.: „**Milczcie przed obliczem Pana Boga, gdyż bliski jest Dzień Pański**” (1,8), „**Bliski jest wielki Dzień Pana, bliski i rychły on bardzo**” (1,14).

Księga Sofoniasza zawiera szereg mów proroka o charakterze grózb lub pocieszeń. Najpierw zapowiada sąd nad Judą i Jerozolimą (1,2–18), potem zwiastuje sąd nad obcymi narodami (2,1–15), a na koniec jeszcze raz wzywa Jerozolimę do opamiętania (3,1–8).

Księgę zamykają obietnice mesjańskie (3,9–15). Prorok pociesza lud judzki, zapowiadając mu pomyślną przyszłość, odrodzenie duchowe i moralne.

Porównując poselstwo Sofoniasza i współczesnego mu Nahuma, możemy powiedzieć, że obaj zapowiadają nadejście Bożej kary, ale podczas gdy Nahum koncentruje się na upadku Niniwy i potężnej Asyrii, Sofoniasz zapowiada nadejście Bożej kary w wymiarze powszechnym, zapowiada sąd Pana nad wszystkimi narodami.

W końcowej części księgi znajduje się zapowiedź „**czystych warg**” przywróconych narodom, „**aby wszyscy wzywali imienia Pana i służyli Mu jednomyślnie**”. Jest to zapowiedź całkowitego doskonałego objawienia się Boga ludzkości, w wyniku którego nastąpi wielkie duchowe przebudzenie. Ludzie spośród wszystkich narodów nawrócą się do Boga, będą śpiewać radosne pieśni odkupienia, cała ziemia napełni się uwielbieniem płynącym z ust Bożego ludu. Choć Sofoniasz nie zapowiada wprost nadejścia Mesjasza, wyraźnie wskazuje na czasy mesjańskie. Pośrednio zwiastuje zwycięstwo Ewangelii „**Dobrej Nowiny o zbawieniu**” w czasach końca - dzięki wielkiej mocy, sprawiedliwości i łaskawości Pana.

List Judy

Ktoś przyrównał studiowanie Listu Judy do pracy w kopalni diamentów. Przy uważnej lekturze tego krótkiego listu można odkryć w nim wiele drogocennych skarbów.

Autor

Autorem Listu jest Juda, który przedstawia się jako „*sługa Jezusa Chrystusa i brat Jakuba*”. Ponieważ na kartach Nowego Testamentu pojawia się kilku mężczyzn o imieniu Juda i kilku o imieniu Jakub, trwa dyskusja nad tym, kim był autor Listu Judy. Najbardziej prawdopodobne wydaje się to, że Juda i Jakub to bliscy krewni Jezusa, których wymienia ewangelista Mateusz. W 13 rozdziale Ewangelii wg św. Mateusza czytamy: „*Czyż nie jest to syn cieśli? Czyż matce jego nie jest na imię Maria, a braciom jego Jakub, Józef, Szymon i Juda?*” (13,55).

Autorem Listu Judy był więc brat Jakuba, którego zwano „*bratem Pańskim*” i którego od początku uznawano za autora Listu Jakuba.

Jakub przedstawia się w swoim liście jako „*sługa Boga i Pana Jezusa Chrystusa*”, a Juda jako „*sługa Jezusa Chrystusa i brat Jakuba*”. Rodzi się pytanie: Dlaczego ani Jakub, ani Juda nie wspominają w swoich listach o bliskim pokrewieństwie z Jezusem? Wydaje się, że powód jest oczywisty. Nie należeli oni do wyznawców Jezusa, gdy chodził on po ziemi i nauczał. Dopiero powstanie Jezusa z martwych uświadomiło im, że Jezus to Chrystus, Zbawiciel świata. Zmartwychwstały Jezus ukazał się Jakubowi i dopiero wtedy on i jego bracia uwierzyli w Niego jako Zmartwychwstałego Pana. Dlatego w swoich listach piszą o sobie jako o „*ślugach Jezusa Chrystusa*”.

Przesłanie Listu

List Judy, podobnie jak List Jakuba, był adresowany do wspólnot judeochrześcijańskich, a więc do Żydów, którzy uwierzyli w Jezusa jako Mesjasza, Chrystusa. Juda pragnął ostrzec młode wspólnoty chrześcijańskie przed działalnością fałszywych nauczycieli, którzy wkradając się w szeregi Kościoła, głosili poglądy sprzeczne z podstawowymi prawdami ewangelii. Ludzie ci błędnie interpretowali istotę Bożej łaski. Zamienili - według słów samego Judy - „*łaskę Boga na rozpustę*”. Prowadzili otwarcie niemoralny tryb życia, wypierali się Jezusa jako jedynego Pana i Władcy, bluźnili przeciwko aniołom.

Juda pragnął zapobiec rozszerzaniu się poglądów zniekształcających prawdę ewangelii i to było bezpośrednią przyczyną napisania przez niego listu, zdecydowanie demaskującego i potępiającego wszelkie odstępstwa od nauki Chrystusa i jego apostołów.

List Judy przyrównywany jest do głosu trąbki wzywającej do obrony wiary. Mimo że osadzony jest mocno w realiach pierwszego wieku, nie stracił nic na aktualności. W pewnych okresach historii Kościoła, a szczególnie w czasie przebudzeń, List Judy stawał się najbardziej aktualną księgą Nowego Testamentu.

Juda wzywa nas, byśmy wiernie trwali w nauce apostołskiej, w Słowie Chrystusowym przekazanym Jego najbliższym uczniom. I my mamy być uczniami Jezusa, mamy nie tylko zachowywać słowa ewangelii, ale także - i przede wszystkim - według nich żyć. Nasze życie ma przecież jeden główny cel: przynieść chwałę żywemu, prawdziwemu Bogu, objawiającemu się nam w Jezusie Chrystusie.

List Judy kończy się znanymi chyba wszystkim czytelnikom Biblii słowami: „*Temu, który was może ustrzec przed upadkiem, tak, abyście bez nagany z radością stanęli przed Jego pełnym chwały obliczem, samemu Bogu, naszemu Zbawcy, niech będzie*

chwała, uwielbienie, moc i władza przez Jezusa Chrystusa, naszego Pana, od wieków, teraz i po wszystkie wieki! Amen”.

Struktura Listu

I. Podanie powodów napisania listu	w. 1-3
1. Utwierdzenie wierzących (powołanych, umiłowanych i podtrzymywanych przez Jezusa Chrystusa)	w. 1
2. Pozdrowienie (życzenie miłości i pokoju)	w. 2
3. Podanie celu napisania listu (walka o wiarę)	w. 3
II. Ostrzeżenie przed odstępstwem	w. 4-16
1. Ostrzeżenie przed błędną nauką	w. 4
2. Ostrzegawcze przykłady:	
a) Nieposłuszeństwo Izraela ukarane na pustyni	w. 5
b) Zbuntowani aniołowie spętani łańcuchami	w. 6
c) Sodom i Gomora zniszczone ogniem	w. 7
3. Ukazanie istoty błędu odstępców	w. 8-10
4. Kain, Balaam, Korach – przykłady odstępców	w. 11
5. Charakterystyka odstępców	w. 12-16
III. Jak wytrwać w czasie powszechnego odstępstwa	w. 7-23
1. Pamiętać o apostołskim ostrzeżeniu	w. 17-19
2. Co wierzący muszą czynić w dniach odstępstwa:	w. 20-25
a) budować się na fundamencie wiary	w. 20
b) modlić się	w. 20
c) strzec samych siebie	w. 21
d) oczekiwać Chrystusa	w. 21
e) okazywać współczucie wątpięcym	w. 22
f) nienawidzić zła	w. 23
g) ratować grzeszników	w. 23
IV. Końcowa doksologia – hymn ku chwale Boga	w. 24-25

Księga Aggeusza

Autor

Aggeusz był jednym z trzech proroków działających w Jerozolimie już po powrocie wygnańców judzkich z niewoli babilońskiej. Pozostałymi dwoma prorokami byli Zachariasz i Malachiasz. Imię Aggeusz (hebr. Chaggaj) wywodzi się od rzeczownika „*chag*” (hebr. święto, uroczystość), można je więc tłumaczyć jako „*święteczny*”, „*uroczysty*”.

Wspólnie z Zachariaszem Aggeusz wzywał rodaków do odbudowy świątyni jerozolimskiej. Wygnańcy judzcy po powrocie z Babilonu z powodu różnych trudności zaniechali odbudowy świątyni na jakiś czas, prorocy zachęcali więc osłabioną, nieliczną resztę Izraela do wzmożenia wysiłków, wznowienia i przyspieszenia prac przy Domu Bożym. Aggeusz był człowiekiem bardzo energicznym i praktycznym, dzisiaj nazwalibyśmy go „*człowiekiem czynu*”. Odważnie i wytrwale zmierzał do zrealizowania wyznaczonego celu i swoją postawą mobilizował i porywał innych. Przysłuchując się wypowiedziom proroka, możemy stwierdzić, iż było on:

Bożym posłańcem

Wiele razy w jego krótkim poselstwie pojawiają się uroczyste słowa: „*Tak mówi Pan Zastępów*”;

Bożym drogowskazem

Wyznawał tę samą zasadę, co Jan Chrzciciel: „*On musi wzrastać, a ja stawać się mniejszym*”;

Bożym pocieszycielem

Nie tylko napominał, ale również dodawał otuchy, pocieszał i zachęcał mieszkańców Jerozolimy do aktywnego włączania się w proces odbudowy miasta i świątyni;

Bożym sługą

Nie tylko nauczał, głosił, ale działał, pracował, służył.

Czas i okoliczności powstania

Aggeusz działał w tym samym okresie, co Zachariasz. W Księdze Ezdrasza czytamy: *„Wtedy wystąpili prorok Aggeusz i Zachariasz, syn Iddy, prorocy, i prorokowali Żydom w Judei i Jeruzalemie w imieniu Boga Izraela, który był nad nimi. Wobec tego Zorobabel, syn Szealtiel i Jozue, syn Josadaka, przystąpili znowu do budowy świątyni Bożej w Jeruzalemie, a z nimi prorocy Boży, którzy im pomagali”* (Ezdr. 5,1–2).

Potwierdzenie tych informacji znajdujemy w początkowych słowach Księgi Aggeusza, gdzie czytamy: *„W drugim roku rządów króla Dariusza, w pierwszym dniu szóstego miesiąca Pan skierował te słowa przez proroka Aggeusza do Zorobabela, syna Szealtiel, namiestnika Judy i do arcykapłana Jozuego, syna Josadaka...”* (Ag. 1,1).

Misja prorocka Aggeusza rozpoczęła się w drugim roku panowania perskiego króla Dariusza I, a więc w 520 roku p.n.e. Podany jest nawet miesiąc, w którym miało miejsce pierwsze wystąpienie proroka (wrzesień 520 roku przed Chr.).

Z niewoli babilońskiej powróciła do Jerozolimy niewielka część wygnańców judzkich. Czasy te opisują księgi historyczne ST: Księga Ezdrasza i Księga Nehemiasza. Repatrianci wracali w trzech grupach:

Grupa I - pod wodzą Zorobabela początkowy powrót (Ezd. 2,2)

Zorobabel (hebr. Zerubbabel) był potomkiem Dawida (1 Krn 3,17nn), za zgodą króla perskiego Cyrusa (którego dekret umożliwił Izraelitom powrót do Jerozolimy) pełnił funkcję namiestnika w Jerozolimie.

**Grupa II - pod wodzą Ezdrasza
po kilkudziesięciu latach**

Ezdrasz, kapłan i nauczyciel, czuwał nad duchową odnową judzkich repatriantów.

**Grupa III - pod wodzą Nehemiasza
po kolejnych kilkunastu latach**

Nehemiasz nadzorował odbudowę murów obronnych Jerozolimy. Z wypowiedzi zarówno Aggeusza, jak i Ezdrasza wiemy, że w tamtym czasie arcykapłanem w Jerozolimie był Jozue (hebr. Jehoszua), potomek linii Sadoka (1 Krn 5,40nn).

Tak więc odbudowie Jerozolimy przewodzili zarówno kapłani, świeccy, jak i prorocy. Aggeusz i Zachariasz uzupełniali się w swojej posłudze prorockiej. Zachariasz był wielkim wizjonerem, poetą, dzisiaj nazwano by go *„człowiekiem z głową w chmurach”*, natomiast Aggeusz mówił prozą i mocno stapał po ziemi, był praktyczny i czynnie udzielał się przy odbudowie świątyni. Bóg potrzebuje różnych ludzi do wykonania różnych zadań. Dlatego każdego z nas ubogaca innymi, bardzo różnorodnymi darami, abyśmy mogli wspólnymi siłami realizować Jego plany, wykonywać Jego wolę. *„Bo nikt nie ma z nas tego, co mamy razem...”* mówi refren znanej pieśni - i ta prawda widoczna jest w historii ludu zarówno pierwszego, jak i nowego przymierza.

Poselstwo

Wypowiedzi Aggeusza dotyczą przede wszystkim świątyni jerozolimskiej. Księga Aggeusza zawiera cztery mowy, w których zawiera się wezwanie do odbudowy świątyni (1,1–15), porównanie nowej świątyni do starej (1,15–2,9) oraz - w dwu ostatnich mowach - podkreślenie zależności dobrobytu w kraju od odbudowy Domu Bożego (2,10–19). Księgę kończy tajemnicza obietnica dana Zorobabelowi.

Aggeusz uświadomił swym rodakom, że klęski i niepowodzenia gospodarcze trapiące ziemię judzką to wyraz kary Bożej za zwłokę i opieszałość w odbudowie Domu Bożego. Dzięki aktywności proroka podjęto na nowo odbudowę świątyni. Aggeusz pobudził do działania Zorobabela (politycznego przywódcę narodu - namiestnika) oraz kapłana Jozuego, przedstawiciela duchowieństwa. Udało mu się porwać za sobą szerokie warstwy ludu judzkiego (1,14). Gorliwie podtrzymywał budowniczych na duchu, wiążąc z nową świątynią nadzieje na odrodzenie narodu (2,9.23). Żarliwa troska o odbudowanie świątyni nie przesłaniała jednak prorokowi prawdy o Bogu jako Panu nieba i ziemi. Aggeusz ukazuje Boga jako godnego najwyższej czci Opiekuna Izraela (2,5) i wszechmocnego Pana świata (2,17). Zapowiada nadejście pokoju (szalom), który nastanie w czasach mesjańskich (2,9). Wzywa do wytrwałego oczekiwania na przyjście Mesjasza i wskazuje na Zorobabela, potomka Dawida, jako postać zapowiadającą wielkiego Syna Dawida, oczekiwanego Wybawiciela (2,21–23). Zorobabel był jednym z przodków Mesjasza, jego imię znajdujemy na pierwszych stronach Nowego Testamentu, w genealogii Jezusa zamieszczonej w Ewangelii Mateusza (Mt 1,12).

Niektórzy komentatorzy porównują poselstwo Księgi Aggeusza do przesłania nowotestamentowego Listu Jakuba. Obie księgi mają wymiar bardzo praktyczny, podkreślają fakt, że wiara wyraża się w działaniu, że jej żarliwość i moc manifestują się w czynach dokonywanych na co dzień. Dobre czyny są wynikiem, owocem wiary. Jezus powiedział: „*Po owocach poznacie ich*”.

Księga Zachariasza

Autor

Imię Zachariasz (hebr. Zekarjah) znaczy „*Jahwe pamięta*”. Imię ojca proroka, podane we wstępnych słowach księgi - Bere-kiasz, znaczy „*Jahwe błogosławi*”. W samych imionach Zachariasza i jego ojca zawarta jest więc zapowiedź Bożej inicjatywy, Bożego działania pośród Reszty Izraela po powrocie wygnańców z niewoli babilońskiej do Jerozolimy. Księga podaje również (1,1), że Zachariasz był synem (wnukiem) Iddo, o którym wspomina Nehemiasz (Ne 12,4.16) jako o przywódcy jednego z wybitnych rodów kapłańskich. Zachariasz miał więc prawo pełnić funkcje kapłańskie, ale Bóg powołał go na swego proroka. Znaczenie imienia proroka, „*Jahwe pamięta*”, jest tym bardziej znamienne, gdy uświadomimy sobie, że jego poselstwo (obok przesłania Malachiasza) praktycznie zamyka dział prorostw Starego Testamentu. Kiedy po czterystu latach milczenia Bóg przemówił ponownie, uczynił to, posyłając anioła do innego Zachariasza, pełniącego służbę kapłańską i objawił mu, że jego żona, Elżbieta, urodzi syna, Jana, który będzie poprzedzał, nadejście Mesjasza. Imiona rodziców Jana Chrzciciela: Zachariasz („*Jahwe pamięta*”) i Elżbieta („*Jego obietnica*”) wskazują na wierność, dobroć i moc Boga, niezmiennego Pana, Stwórcy i Zbawiciela. On nie zapomina o swoim ludzie, ratuje i błogosławi swoje dzieci, tak w dobie Starego, jak i Nowego Przymierza.

Czas i okoliczności powstania

Zachariasz został powołany na proroka niemal w tym samym czasie co Aggeusz, w roku 520 przed Chrystusem, w drugim roku panowania króla perskiego, Dariusza I (który rządził w latach 521–485 p.n.e.). Aggeusz podaje (Ag 1,1), że Bóg przemówił do

niego w szóstym miesiącu 520 roku, a Zachariasz świadczy (Za 1,1), że do niego Pan skierował swe słowa w ósmym miesiącu tego samego roku. Aggeusz i Zachariasz działali więc w tym samym okresie, przekazując ludziom odbudowującym zrujnowaną Jerozolimę słowa otuchy, pociechy, ale też napomnienia i pouczenia.

Charakterystyka i poselstwo księgi

Proroctwo Zachariasza diametralnie różni się od poselstwa Ageusza. Charakteryzuje je bogactwo wizji o cechach apokaliptycznych. Wizje Zachariasza przenoszą nas już w czasy mesjańskie. Szczególnie eschatologiczny, mesjański charakter ma druga część księgi (rozdz. 9–14). Zachariasz przemawia językiem poezji, rysuje obrazy, które mają poruszyć serca słuchaczy i skierować ich myśli ku wspaniałej przyszłości ludu Bożego.

Pierwsza część księgi (rozdz. 1–8) zawiera osiem wizji nocnych – dialog między prorokiem a objawioną postacią (najczęściej aniołem) oraz pytanie proroka o znaczenie wizji i odpowiedź – wyrocznie Bożą. Treść wizji Zachariasza oparta jest w znacznym stopniu na przesłaniu Pięcioksięgu Mojżeszowego, odwołuje się ona także do wizji Ezechiela. Zachariasz, podobnie jak Ezechiel, ukazuje Boga jako niedostępnego, transcendentnego Pana; objawienia i wizje otrzymuje prorok nie bezpośrednio, lecz przez anioła – tłumacza. Obok aniołów spotykamy też w Księdze Zachariasza postać szatana, oskarżyciela przed trybunałem Bożym (3,1).

W drugiej części Księgi Zachariasza (rozdz. 9–14) Bóg przedstawiony jest jako Pan całej ludzkości (uniwersalizm). Prorok rysuje wizję wszystkich narodów oddających w Jerozolimie cześć Bogu–Królowi. Zachariasz zapowiada, że najpełniejsze objawienie Opatrzności Bożej nastąpi w czasach mesjańskich, eschatologicznych, kiedy Bóg będzie czuwał nad całym światem, nad wszystkimi narodami.

Końcowa część księgi przedstawia Mesjasza jako potomka

Dawida i Salomona, Księcia Pokoju (9, 9), którego ludzie przebudli (12, 10), ale w czasach końca **„boleć będą nad nim, jak się boleje nad jedynakiem i płakać będą nad nim, jak się płacze nad pierworodnym”**.

Wielkie znaczenie tekstów mesjańskich zawartych w prorocत्वach Zachariasza podkreśla fakt, że w ewangelicznym opisie męki Chrystusa aż sześciokrotnie cytowane są słowa proroka. Jednym z najbardziej niezwykłych obrazów jest wizja sługi, który otrzymuje **„zapłatę”** w wysokości trzydziestu srebrników (Za 11,12–13). Jahwe wydaje polecenie, by ta **„zapłata”** została wrzucona do skarbony świątynnej, gdyż tak **„wysoko”** wyceniono Jego samego. Wypełniło się ono, gdy Judasz wrzucił trzydzieści srebrników do świątyni, gdy dostrzegł po niewczasie, co uczynił, wydając Jezusa (Mt 27,5–7). Wtedy również wypełniło się kolejne proroctwo Jeremiasza, gdyż za kwotę tę zakupiono pole garncarza, nazwane później Polem Krwi (Jr 32, 6–9). Zachariasz zapowiedział też wjazd Jezusa do Jerozolimy **„na oślątku, źrebięciu oślicy”** (Za 9, 9), a ewangelista Mateusz odwoływał się także do jego słów: **„Uderz Pasterza, aby się rozproszyły owce”** (Za 13,7, Mt 26,31). Słowa Zachariasza o Tym, **„którego przebudli”**, a nad którym **„boleć i płakać będą”** (Za 12,10) odbijają się echem w Nowym Testamencie kilkakrotnie, zarówno w Ewangelii (Mt 24,30), jak i w zamykającej Biblię Księdze Apokalipsy (Ap. 1,7), gdzie czytamy: **„Oto przychodzi wśród obłoków i ujrzy go wszelkie oko, a także ci, którzy go przebili, i będą biadać nad nim wszystkie plemiona ziemi. Tak jest! Amen”**.

W całej Księdze Zachariasza ważny jest temat przyszłego zbawienia. Prorok podkreśla, że niezbędne jest oczyszczenie, odnowienie moralne jako jeden z głównych warunków nastania czasów mesjańskich.

Księga Malachiasza

Malachiasz odegrał ważną rolę w zbawczych planach Boga. To ostatni z długiego łańcucha proroków Starego Testamentu, którzy na przestrzeni wieków zapowiadali nadejście Mesjasza. Tysiąc lat przed Chrystusem prorokował wielki psalmista, poeta i król, Dawid. Potem działali Elias i Elizeusz. Siedemset lat przed Chrystusem wołał „*książę proroków*”, Izajasz, potem Jeremiasz, Ezechiel, Daniel. Im bliżej przyjścia Mesjasza, tym Bóg wysyłał więcej proroków, by ogłaszali, że czas jest bliski. Jako ostatni posłany został Malachiasz. Jego głos zakończył prorocze wołanie. Potem zapadła cisza na okres ponad czterystu lat. Aż do przyjścia Jana Chrzciciela, który rozpoczął swe poselstwo słowami: „*Upamiętajcie się, albowiem przybliżyło się Królestwo Niebios*” (Mt 3,2). A potem, wskazując na Jezusa, zawołał: „*Oto Baranek Boży, który gładzi grzech świata*” (Jana 1,29). Malachiasz zapowiedział, że przyjście Mesjasza poprzedzi misja Jana Chrzciciela. Końcowe słowa Malachiasza były następujące: „*Oto Ja pošlę wam proroka Eliasza przed nadejściem dnia Pańskiego...*” (Mal. 3,23). „*Elias*” to symboliczne imię dane prekursorowi Mesjasza, Janowi, który nadszedł „*w duchu i mocy Eliaszowej*” (Łk 1,17).

Autor

Nie wiemy o tym proroku zbyt wiele, nic o jego rodzinie ani zawodzie. Jest znany jedynie ze swej księgi, z której wynika, że za jego życia istniała już świątynia, w której składano regularne ofiary (b1,10; 2,11), a władzę w Jerozolimie sprawował nie król, lecz namiestnik (1,8) co odpowiada okresowi po powrocie z niewoli babilońskiej, późniejszy jednak niż lata działania Aggeusza i Zachariasza. Z księgi dowiadujemy się, że prorok występował przeciwko małżeństwom mieszanym (2,11) i rozwodom, którym kres położyła reforma przeprowadzona przez Ezdrasza i Nehemiasza w latach

458–445 p.n.e. Dlatego większość uczonych szacuje, że działalność Malachiasza przypadała na okres pomiędzy 480 a 460 rokiem przed Chrystusem.

Imię Malachiasz znaczy „*posłaniec Jahwe*”. W przeszłości zastanawiano się, czy jest to imię własne, czy chodzi po prostu o ogólne określenie proroka jako posła, wysłannika Bożego. Wszak „*Bożym posłańcem*” może być zarówno człowiek, jak i anioł. Jednak najbardziej prawdopodobne jest po prostu to, że Malachiasz (hebr. Maleakjah) to imię własne ostatniego z dwunastu „*proroków mniejszych*”, ostatniego z szeregu „*Bożych posłańców*” okresu Starego Testamentu. Najważniejsze jest to, z jaką wiadomością przybył, i to, że posłał go sam żywy Bóg.

Poselstwo

Interesujące jest to, że Malachiasz, „*Boży posłaniec*”, sam trzykrotnie wspomina o Bożych posłach:

1. Lewim - ojcu kapłanów i lewitów

Mojżesz i Aaron, podobnie jak wszyscy usługujący w świątyni pochodzili z rodu Lewiego - z rodu wybranego do służby Bożej. Malachiasz woła: „*Wargi kapłana bowiem powinny strzec wiedzy, a wtedy pouczenia będą szukali u niego, bo jest on wysłannikiem Pana Zastępów*” (2,7).

2. Janie Chrzcicielu - Bożym posłańcu

Malachiasz zapowiada misję posłańca poprzedzającego Mesjasza. Prorok woła w imieniu Pana (3,1): „*Oto Ja wyślę anioła mego, aby przygotował drogę przede mną...*”.

3. Panu i Mesjaszu

Malachiasz zapowiada nadejście szczególnego, wyjątkowego posłańca i woła: „*....Potem nagle przybędzie do swej świątyni Pan, którego wy oczekujecie, i Anioł Przymierza, którego pragnie-*

cie..." (3,1). „*Anioł Przymierza*” to Mesjasz, Chrystus, Syn Boży, Zbawiciel, ale też i Sędzia dla tych, którzy nie odpowiedzieli na wołanie wszystkich poprzednich posłańców.

To wszystko zapowiedział prorok o imieniu „*Maleakjah*” - „*poseł Jahwe*”. Obok zapowiedzi nadejścia poprzednika Mesjasza oraz samego Chrystusa, najważniejszą przepowiednię Malachiasza jest zapowiedź ustania ofiar ST i nastanie nowej ofiary czystej: „*Niechby ktoś spośród was raczej zamknął drzwi świątyni, byście nie zapalali światła na ołtarzu moim nadaremnie. Nie mam Ja upodobania do was, mówi Pan Zastępów ani Mi nie jest miła ofiara z waszej ręki. Albowiem od wschodu słońca aż do jego zachodu wielkie będzie imię moje między narodami, a na każdym miejscu dar kadzielnny będzie składany imieniu memu i ofiara czysta, bowiem wielkie będzie imię moje między narodami*” (1,10–11). Ofiara, o której tu mowa, to doskonała ofiara złożona przez Jezusa Chrystusa na krzyżu Golgoty, ofiara, która ma moc dokonać oczyszczenia serc ludzi wierzących spośród wszystkich narodów. Wszędzie, gdzie na obliczu ziemi ludzie uwierzą, zaufają Jezusowi, nastąpi cud oczyszczenia z grzechu i imię Pańskie będzie uwielbione, wywyższone pomiędzy narodami.

Malachiasz wielokrotnie wzywa wszystkich grzeszników do pokuty, piętnuje wykroczenia kapłanów (1,6-2,9) i całego ludu, obnaża nieprawidłowości życia rodzinnego, piętnuje grzechy małżeńskie (2,10-16), wskazuje konieczność gruntownej odnowy moralnej, konieczność zaufania Bogu, wiary w Jego sprawiedliwość (2,17-3,5) i potrzebę sumiennego, rzetelnego wypełniania swoich zobowiązań względem Pana (3,6-12). Prorok zwalcza panoszące się w narodzie występki i wskazuje dwie ich główne przyczyny: brak czci należnej Bogu, czyli brak prawdziwej pobożności (1,6-10), oraz niedocenywanie istoty i znaczenia Przymierza z Bogiem, łączności, więzi z Panem (2,4-10). Możemy powiedzieć, że to dwa grzechy główne także naszego współczesnego polskiego społeczeństwa.

„Wędrówka przez Biblię”

to cykl audycji realizowany przez „Impuls” TWR Polska, który stanowi pasjonującą podróż poprzez księgi Biblii. Kolejne odcinki audycji przybliżają treść poszczególnych ksiąg, opisują ich tło historyczne i przedstawiają autorów. Pomagają zrozumieć księgi Starego Testamentu w nawiązaniu do Nowego Testamentu, we wnikliwym odniesieniu do naszych czasów.

NOWE ODCINKI AUDYCJI PUBLIKOWANE SĄ
OD PONIEDZIAŁKU DO PIĄTKU NA:

YOUTUBE

<https://www.youtube.com/@WedrowkaprzezBiblie>

SPOTIFY

<https://creators.spotify.com/pod/show/wedrowka-przez-biblie>

KONTAKT DO NAS:

e-mail: korespondencja@twrpolska.org

telefon: (+48) 601 400 892

TWR:

<https://www.facebook.com/twrpolska>

<http://twrpolska.org> <http://www.twr360.org> <http://ttb.twr.org>

TWR NADZIEJA KOBIET:

<https://www.facebook.com/TWRNadziejaKobiet>

<https://www.youtube.com/NadziejaKobiet>

<https://twrnadziejakobiet.org>

PAŹDZIERNIK	LISTOPAD
<i>I List Jana</i> 26.10.2026 5 : 14 - 21 <i>Księga Micheasza</i> 27.10.2026 1 : 1 - 2 28.10.2026 1 : 2 - 7 29.10.2026 1 : 8 - 12 30.10.2026 1 : 13 – 16	<i>Księga Micheasza</i> 13.11.2026 6 : 9 - 15 16.11.2026 6 : 16 - 7 : 5 17.11.2026 7 : 6 - 15 18.11.2026 7 : 15 – 20 <i>II List Jana</i> 19.11.2026 Wstęp 20.11.2026 1 - 2 23.11.2026 3 - 6 24.11.2026 7 - 8 25.11.2026 9 – 13 <i>III List Jana</i> 26.11.2026 1 - 3 27.11.2026 3 - 7 30.11.2026 7 – 10
LISTOPAD	GRUDZIEŃ
<i>Księga Micheasza</i> 02.11.2026 2 : 1 - 11 03.11.2026 2 : 12 - 3 : 4 04.11.2026 3 : 5 - 12 05.11.2026 4 : 1 - 5 06.11.2026 4 : 6 - 14 09.11.2026 5 : 1 - 2 10.11.2026 5 : 3 - 15 11.11.2026 6 : 1 - 5 12.11.2026 6 : 6 - 8	<i>III List Jana</i> 01.12.2026 11 – 15

GRUDZIEŃ	GRUDZIEŃ
<i>Księga Nahuma</i>	<i>Księga Habakuka</i>
02.12.2026 1 : 1 - Wstęp	25.12.2026 3 : 7 – 19
03.12.2026 1 : 1 - 3	<i>Księga Sofoniasza</i>
04.12.2026 1 : 3 - 10	28.12.2026 1 : 1 - Wstęp
07.12.2026 1 : 11 - 15	29.12.2026 1 : 2 - 5
08.12.2026 2 : 1 - 4	30.12.2026 1 : 5 - 12
09.12.2026 2 : 5 - 3 : 1	31.12.2026 1 : 13 - 2 : 2
10.12.2026 3 : 1 - 6	STYCZEŃ
11.12.2026 3 : 7 - 19	
<i>Księga Habakuka</i>	<i>Księga Sofoniasza</i>
14.12.2026 1 : 1	01.01.2027 2 : 3 - 15
15.12.2026 1 : 2 - 5	04.01.2027 3 : 1 - 8
16.12.2026 1 : 6 - 12	05.01.2027 3 : 9 – 20
17.12.2026 1 : 12 - 17	<i>List Judy</i>
18.12.2026 2 : 1 - 3	06.01.2027 Wstęp
21.12.2026 2 : 4	07.01.2027 1 - 3
22.12.2026 2 : 5 - 12	08.01.2027 4 - 5
23.12.2026 2 : 12 - 20	11.01.2027 6 - 7
24.12.2026 3 : 1 - 6	12.01.2027 8 - 9

STYCZEŃ	LUTY
<i>List Judy</i>	<i>Księga Aggeusza</i>
13.01.2027 10 - 11	03.02.2027 2 : 20 – 23
14.01.2027 11 - 13	<i>Księga Zachariasza</i>
15.01.2027 13 - 16	04.02.2027 1 : 1 - 6
18.01.2027 17 - 19	05.02.2027 1 : 7 - 11
19.01.2027 20 - 21	08.02.2027 1 : 11 - 17
20.01.2027 22 - 25	09.02.2027 2 : 1 - 9
<i>Księga Aggeusza</i>	10.02.2027 2 : 10 - 17
21.01.2027 Wstęp	11.02.2027 3 : 1 - 2
22.01.2027 1 : 1 - 4	12.02.2027 3 : 3 - 10
25.01.2027 1 : 5 - 8	15.02.2027 4 : 1 - 3
26.01.2027 1 : 9 - 15	16.02.2027 4 : 4 - 14
27.01.2027 2 : 1 - 3	17.02.2027 5 : 1 - 4
28.01.2027 2 : 3 - 5	18.02.2027 5 : 5 - 11
29.01.2027 2 : 6 – 9	19.02.2027 6 : 1 - 3
LUTY	22.02.2027 6:4 - 12
<i>Księga Aggeusza</i>	23.02.2027 6:13 - 15
01.02.2027 2 : 10 - 13	24.02.2027 7:1 - 6
02.02.2027 2 : 14 - 19	25.02.2027 7:4 - 7

LUTY	MARZEC
<i>Księga Zachariasza</i> 26.02.2027 7:8 - 11	<i>Księga Zachariasza</i> 15.03.2027 11:15 - 12:3 16.03.2027 12:3 - 7 17.03.2027 12:8 - 14 18.03.2027 13:1 - 3 19.03.2027 13:4 - 9 22.03.2027 14:1 - 4 23.03.2027 14:5 - 21
MARZEC	
<i>Księga Zachariasza</i> 01.03.2027 7:12 - 8:3 02.03.2027 8:4 - 13 03.03.2027 8:14 - 23 04.03.2027 9:1 - 8 05.03.2027 9:9 08.03.2027 9:10 - 17 09.03.2027 10:1 - 3 10.03.2027 10:3 - 6 11.03.2027 10:7 - 11:3 12.03.2027 11:4 - 14	<i>Księga Malachiasza</i> 24.03.2027 1:1 - 3 25.03.2027 1:4 - 8 26.03.2027 1:8 - 13 29.03.2027 1:12 - 2:2 30.03.2027 2:2 - 9 31.03.2027 2:10 - 15
Nasz adres: „Impuls” TWR ul. Kłodnicka 2 PL-54-217 Wrocław	 Impuls Polska Redakcja broszury Marek Cieślak
Tel: (+48) 601 400 892 e-mail: korespondencja@twrpolska.org	